

Malmø, mens byen i 1676 blev belejret af danske tropper. Disse notater kaster et autentisk lys over den betændte atmosfære af mistro og spændinger, der rådede mellem den belejrede bys civile indbyggere og den svenske militære besættelsesstyrke. Dermed føjes en lille, men livfuld brik til vor viden om Den skånske Krig.

Bortset derfra kan det stærkt personcentrerede indhold kun have begrænset interesse for danske læsere. Til ære for et internationalt publikum er der tilføjet en kort engelsk sammenfatning. Af uransagelige grunde er denne dog udstyret med en titel, som afviger en hel del fra den, man finder på titelbladet.

Knud J. V. Jespersen

Karen Skovgaard-Petersen: *Erasmus Lætus' Margareta. Klassisk epos og dansk propaganda*. Studier fra Sprog- og Oldtidsforskning 312. (Museum Tusulanums Forlag, 1988). 103.

Mange nulevende danske historikere vil mindes slaget ved Åsle, om ikke andet så som en øvelsesopgave i kildekritik. Men det er vel de færreste, der ved, at danskeren Rasmus Glad – på latin Erasmus Lætus – i 1573 publicerede et epos herom, dediceret til dronning Elizabeth af England. I præcis 6666 hexametre, fordelt på 10 bøger, skildres på latin begivenhedernes gang fra den magtsyge Albrechts skumle planer, over slag og Margrethes retfærdige sejr til tyrannens fængsling.

Udkommet lige efter Syvårskrigen drejer det sig om et besk propaganda-skrift imod svenskerne – trods fredsaftalens forbud herimod – hvad Karen Skovgaard-Petersen gør fint rede for; men hendes hovedanliggende er at vise, hvorledes Lætus har brugt sine antikke forbilleder, først og fremmest Vergil's Æneide og ofte verbalt, til at skabe sit nationale epos med bud til det øvrige Europa. Idag en morsom sag, men for samtiden en alvorlig sag!

Erik Christiansen

DET 19. ÅRHUNDREDE

Sven Frøkjær-Jensen: *Damp og jern. Danskernes virkelighed 1870-1914*. (Gyldendal, 1987). 154 s.

Bogen er tænkt som undervisningsmateriale til folkeskolens højeste klasser. Målet er tematisk at skildre periodens danske historie i tekst, billeder og tabeller. Emnekredsen er bred over samfund og befolkning, landbrug og industri, det kulturelle liv og meget mere foruden et kort signalement af verden uden om Danmark samt en kort redegørelse om kilder.

På det lay-out mæssige er de enkelte opslag bygget op af billeder, tekst og

samtidige kilder. Alt det er sådan set godt nok. Et større problem er vel nok at sikre en kvalificeret brug af det store materiale – for det kræver overblik. Har læreren det ikke – så kan eleverne vel næppe forventes at opnå det. Bogens svaghed er nemlig, at den meget nemt kan slå en helhedslinie i stykker.

Henrik Fode

Jørgen Hatting: *For kongen og staden. Studenterkorpset 1801-1864*. (Hernovs Forlag, 1988). 137 s., kr. 160,-.

Da englænderne i slutningen af marts

1801 viste sig i Øresund, kaldte kronprins Frederik Københavns borgere til våben. Byens studenter reagerede omgående og i en begejstringsrus samlede over tusind – heraf mange ældre akademikere – i det til lejligheden oprettede Kronprinsens Livkorps.

Allerede den 31. marts var korpset formeret, udstyret med devisen »Videnskabens dyrkere for kongen og staden« og indsat som brandvagt i byen. Som begivenhederne udviklede sig den 2. april, blev Livkorpsets indsats dog særdeles begrænset. Men da englænderne få år senere igen gæstede staden, blev der som bekendt god brug for rappe brandfolk, og ved den lejlighed fik korpset sin ilddåb.

Indsatsen under bombardementet i septemberdagene i 1807 blev imidlertid også studenternes sidste optræden på slagmarken. Resten af krigen blev for korpset, der fra 1808 bar navnet Kongens Livkorps, en stille periode. Efter freden i 1814 blev det groft sagt alene båret oppe af Frederik VI's aldrig svigtende interesse for uniformerede korps, og kongens død indvarslede derfor Livkorpsets endeligt. Det gik hastigt ned ad bakke, og skønt det forbløffende nok først opløstes i 1864, eksisterede det fra 1849 kun på papiret.

Om dette korps' korte og ikke voldsomt glørværdige historie har Jørgen Hatting skrevet en lille, fornøjelig bog, der – skønt den til tider forekommer

vel langstrakt og petitesefyldt – giver et godt indtryk af Livkorpsets organisation, dets medlemmer og deres virke.

Bogen bygger især på Laurits Engelstofts udgivelse af kildematerialet vedr. studenterkorpsets første, bevægede år, hvor begejstringen var i top; men hertil kommer en strøm af beskrivelser, erindringer og optegnelser, som korpsets medlemmer har nedfældet om egne og kollegers oplevelser under kongens fane. For de var der jo alle sammen – de senere så kendte navne: først Grundtvig og Blicher, Ørsted og Ingemann og med en gæv Oehlen-schläger som kommandersergent – senere Lehmann, Paludan-Müller og H. C. Andersen, sidstnævnte som korporal! Det er faktisk kun Kierkegaard, der glimrer ved sit fravær, men han var også fra lægeligt hold erklæret »aldeles uegnet til tjeneste«.

Hatting beretter med humor om forholdet mellem universitetets studenter og hærens officerer, om Livkorpsets eksercits og de tilbagevendende øvelser på Fælleden, der nærmest havde karakter af rene folkeforlystelser. I sandhed ikke noget helt almindeligt detachment.

Bogen er forsynet med et godt billedmateriale, og en forfærdelig masse kække sange!

Per Willemoes Jørgensen

DET 20. ÅRHUNDREDE

Festskrift til Tage Kaarsted. Om Danmarks historie 1900-1920. (Odense Universitetsforlag, 1988). 395 s.

Redaktørerne af festskriftet til Tage Kaarsted har lagt et arbejde i, at gøre bogen mere helstøbt end de fleste fest-

skrifter. Det har de først og fremmest gjort ved at udstikke en forholdsvis snæver kronologisk ramme for bogens artikler, og det har de dernæst gjort ved at bede Troels Fink skrive en indledende oversigt over periodens danske historie. Bestræbelserne er lykke-